

Γραμματεία Προέδρου, Αντιπροέδρου
και Εισηγητών
Κότσικα 1Α
104.34 Αθήνα
Πληροφο.: Η. Κούτρα
Τηλεφ.: 210-88.09.215
Τηλεομ.: 210-88.09.132
Ηλ.Δ/ση: ikoutra@epant.gr
Ιστοσελ.: www.epant.gr

Αθήνα, 15.6.2018
Αριθ. Πρωτ.: 3756

Προς
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
Υπόψη: κας Θ. Παράσχη
Τηλ.: 210-3332061
Τηλεομ.: 210-3332097
Email: eparashi@mneec.gr

Θέμα: «Αγρότες και κτηνοτρόφοι στη δίνη των καυτών αυξήσεων στα καύσιμα»
Σχετ.: Το από 1.6.2018 έγγραφό σας (ημέτ 3441/ 1.6 2018) που αφορά στην υπ' αριθ. 6332/ 30.5.2018 Ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Κατσιαντώνη

Σχετικά με την ανωτέρω ερώτηση γνωρίζουμε στο Βουλευτή κ. Γεώργιο Κατσιαντώνη αναφορικά μόνο με τον τρόπο διαμόρφωσης των τιμών των υγρών καυσίμων για το οποίο η Επιτροπή μπορεί να έχει λόγο, ότι: σε σχέση, η τιμή διυλιστηρίου που είναι συνάρτηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου, οι φόροι, το κόστος μεταφοράς, το περιθώριο κέρδους εταιρίας εμπορίας και πρατηριούχου, η ύπαρξη αποθηκευτικών χώρων καυσίμων, η προσφορά και ζήτηση αποτελούν παράγοντες που κατατείνουν στη διαμόρφωση της λιανικής τιμής και, συνεπώς, δύναται να παρατηρείται διαφοροποίηση της λιανικής τιμής πρατηρίου μεταξύ διαφορετικών περιοχών, ακριβώς λόγω των διαφοροποιήσεων σε ορισμένους από τους ανωτέρω παράγοντες. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το θέμα της επιβάρυνσης της τιμής των καυσίμων με φόρους, που όπως γνωρίζετε, δεν είναι σε ποσοστό ευκαταφρόνητοι και άλλωστε και εσείς το επισημαίνετε στην ερώτησή σας, εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής.

Σε κάθε περίπτωση, για το εν λόγω ζήτημα, σας παραπέμπουμε και σε διενεργηθείσα έρευνα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή¹. Η έρευνα διενεργήθηκε με βάση τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου τιμών Υγρών Καυσίμων για την απλή αμόλυβδη βενζίνη 95 οκτανίων και αφορά στο χρονικό διάστημα από τον Ιούλιο έως και το Δεκέμβριο 2015, αναφέρεται δε στην λιανική τιμή πώλησης. Η εν λόγω έρευνα συμπεραίνει μεταξύ άλλων ότι η μεταβολή των τιμών των διυλιστηρίων επηρεάζει κατά 30% περίπου την τελική τιμή πώλησης της βενζίνης στον καταναλωτή²,

¹Βλ. το από 21.1.2016 Δελτίο Τύπου αυτής «Διευκρινίσεις για τα υγρά καύσιμα». Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://www.mindev.gov.gr>.

² Όπως αναφέρεται στην έρευνα: «Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, οι τιμές διυλιστηρίων αποτελούν κατά μέσο όρο το 27% των λιανικών τιμών πώλησης, οι σταθερές επιβαρύνσεις το 57%, οι

οι δε συνολικές επιβαρύνσεις ανέρχονται σε 0,93€ έως 0,98€ ανά λίτρο, γεγονός που κατ' ουσίαν θέτει ένα κατώτατο όριο στη λιανική τιμή πώλησης. Η σχετική έρευνα καταλήγει ότι δεν προκύπτουν ενδείξεις για φαινόμενα αισχροκέρδειας στο δίκτυο διακίνησης και εμπορίας της βενζίνης. Στοιχεία περί του ότι έχει τυχόν διαφοροποιηθεί αυτή η διαπίστωση δεν προσκομίζονται.

Τα λοιπά δύο ερωτήματα εκφεύγουν παντελώς της αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, δεν απαντώνται, ενώ για τις διαχρονικές ενέργειες της Επιτροπής στο κρίσιμο αυτό θέμα των καυσίμων έχουν παρατεθεί στοιχεία σε ανάλογο περιεχομένου ερωτήσεις με τελευταία την απάντηση μας υπ' αριθ. πρωτ. 3429/31.5.2018 επί της υπ' αριθ. 1717/29.5.2018 Επίκαιρης Ερώτησης του Βουλευτή κ. Βασίλη Κεγκερόγλου στην οποία και παραπέμπομε προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Διευθύνων Σύμβουλος
Η Προϊσταμένη

Δημήτριος Κυριτσάκης

ΠΑΛΙΑΝΑ ΚΟΥΤΡΑ

μεταβλητές το 8,5%, ενώ τα έξοδα λειτουργίας και η κερδοφορία των εταιριών εμπορίας και των πρατηρίων το 7,5% κατά την εξεταζόμενη περίοδο». Περαιτέρω σημειώνεται ότι: «Τα στάδια διύλισης, διανομής και εμπορίας αναλαμβάνονται από επιχειρήσεις, η λειτουργία των οποίων ενέχει κόστη (μέρος των οποίων είναι και αυτά ανελαστικά) και λογικό περιθώριο κέρδους. Με άλλα λόγια ακόμα και αν, σε εντελώς υποθετικό πλαίσιο, οι διεθνείς τιμές πετρελαίου μηδενιστούν, η λιανική τιμή πώλησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι μηδενική».

Γραμματεία Προέδρου, Αντιπροέδρου
και Εισηγητών
Κότσικα 1Α
104.34 Αθήνα
Πληροφο.: Η. Κούτρα
Τηλεφ.: 210-88.09.215
Τηλεομ.: 210-88.09.132
Ηλ.Δ/ση: ikoutra@epant.gr
Ιστοσελ.: www.epant.gr

Αθήνα, 31.5.2018
Αριθ. Πρωτ.: 3429

Προς
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
Υπόψη: κας Γ. Σταθούλη
Τηλ.: 210-3332063
Τηλεομ.: 210-3332097
Email: gstathouli@mnec.gr

Θέμα: «Κόστος υγρών καυσίμων»

**Σχετ.: Το από 29.5.2018 έγγραφό σας που αφορά στην υπ' αριθ. 1717/29.5.2018
Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασίλη Κεγκέρογλου.**

Αξιότιμοι κύριοι,

Σχετικά με την ανωτέρω επίκαιρη ερώτηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Βασίλη Κεγκέρογλου, σας γνωρίζουμε ότι:

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής Ε.Α.) έχει, όπως γνωρίζετε, ως αποκλειστική αρμοδιότητα την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού», καθώς και των διατάξεων των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), οι οποίες εφαρμόζονται επί επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, και ιδίως ερευνά, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας:

- ενδεχόμενη συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ επιχειρήσεων ή απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων που έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της ΣΛΕΕ ή/και
- ενδεχόμενη καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους στην αγορά, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 102 ΣΛΕΕ.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ασχοληθεί με τον τομέα των καυσίμων πολλές φορές, τόσο με κανονιστικές παρεμβάσεις της όσο και με σειρά αποφάσεών της, όπως την απόφαση για την BP-Shell και τα αεροπορικά καύσιμα (ΕΛΠΕ-Motor Oil), με τις οποίες επέβαλε υψηλές οικονομικές κυρώσεις, καθώς και μέσω του ελέγχου συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, όπως την εξαγορά της Shell από την

Motor Oil, η οποία της παραπέμφθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προς εξέταση.

Ο τομέας των καυσίμων, λόγω των επιπτώσεων από τις εκάστοτε αυξήσεις σε πλείστους όσους τομείς της αγοράς, βρίσκονταν αλλά και βρίσκεται διαρκώς στο στόχαστρο της Επιτροπής. Έτσι, για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στη διύλιση και στην εμπορία υγρών καυσίμων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει εκδώσει κατά το παρελθόν αποφάσεις, με τις οποίες διαπίστωσε εναρμονισμένες πρακτικές, τόσο στον κλάδο της διύλισης όσο και σε αυτόν της εμπορίας υγρών καυσίμων και επέβαλε σοβαρές κυρώσεις τόσο σε δύο εταιρίες διύλισης για εναρμονισμένη πρακτική στην εθνική αγορά αεροπορικού καυσίμου όσο και σε πρατήρια υγρών καυσίμων για εναρμονισμένη πρακτική λόγω ταυτόχρονης διαμόρφωσης ενιαίων τιμών πώλησης υγρών καυσίμων στην τοπική αγορά του νομού Άρτας.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο κανονιστικής παρέμβασής της βάσει του άρθρου 5 του ν. 703/77, όπως ίσχυε (νυν άρθρο 11 του ν. 3959/2011), διερεύνησε πλήρως τον κλάδο των πετρελαιοειδών σε όλα του τα στάδια (διύλιση, χονδρική εμπορία, λιανική διάθεση) και πρότεινε με τις αποφάσεις της 334/V/2007 και 418/V/2008 την υιοθέτηση συγκεκριμένων μέτρων από την Πολιτεία για την αντιμετώπιση των δομικών αδυναμιών και χρόνιων προβλημάτων που δυσχεραίνουν το επίπεδο του ανταγωνισμού και δρουν αυξητικά στο επίπεδο των τιμών των καυσίμων. Μέρος των προτάσεων αυτών σταδιακά υιοθετήθηκαν από την πολιτική ηγεσία (βλ. υποχρεωτική χορήγηση αποδείξεων λιανικής πώλησης, πρόσβαση Ανεξάρτητων Πρατηρίων στα διυλιστήρια, αναλυτική αναγραφή εκπτώσεων επί των τιμολογίων, σήμανση στους κλειστούς οδικούς άξονες Αττικής Οδού κλπ), ενώ άλλες δεν υλοποιήθηκαν.

Λόγω των διαπιστώσεων αυτών, η Επιτροπή Ανταγωνισμού στην προσπάθειά της να ελέγξει και να εντοπίσει τις ακολουθούμενες πρακτικές έχει διενεργήσει πληθώρα επιτόπιων ελέγχων για το εν λόγω ζήτημα σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας, ενώ παράλληλα λόγω της παρατηρούμενης αύξησης της τιμής των καυσίμων κινήθηκε εκ νέου αυτεπαγγέλτως προς την κατεύθυνση της επανεξέτασης των ρυθμιστικών εμποδίων και την επαναδιατύπωση προτάσεών της και λήψη σειρά μέτρων που κατά τις δικές της εκτιμήσεις θα μπορούσαν να αποβούν εξαιρετικά χρήσιμες αλλά και αποτελεσματικές για την ομαλοποίηση στην αγορά καυσίμων και τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και εξέδωσε σχετική Γνωμοδότηση το 2012, με την οποία επικαιροποιήθηκαν οι προηγούμενες προτάσεις της. Στη γνωμοδότηση αυτή, περιλαμβάνονται 31 συνολικά προτάσεις, οι οποίες διαβιβάστηκαν στα Υπουργεία Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αρμόδια για την κατά περίπτωση υιοθέτηση των προτάσεων.

Επιπλέον, η ΕΑ, με τη σχετικά πρόσφατη Απόφασή της υπ' αριθμ. 602/2015, έκανε δεκτές τις δεσμεύσεις που προτάθηκαν από τις εταιρίες «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ», «ΕΚΟ ΑΒΕΕ», «ΑVINOIL Α.Β.Ε.Ν.Ε.Π.», «CORAL ΑΕ», «CYCLON ΕΛΛΑΣ ΑΕ», «ΕΛΙΝΟΙΛ ΑΕ», «ΑΕΓΕΑΝ OIL», «ΡΕΒΟΙΛ ΑΒΕΕΠ» και «ΜΑΜΙΔΟΙΛ - JETOIL ΑΕ», σύμφωνα με τις οποίες οι εταιρίες θα απέχουν εφεξής από τη σύναψη των επίμαχων μακροχρόνιων (άνω της πενταετίας) συμβάσεων αποκλειστικότητας με τους

πρατηριούχους, ενώ οι υφιστάμενες συμβάσεις δύναται να λυθούν ή/και να τροποποιηθούν κατά το σκέλος αυτό (δηλαδή ως προς την εξεταζόμενη ρήτρα μη ανταγωνισμού), εντός ευλόγου, υπό τις περιστάσεις, χρονικού διαστήματος (κλιμακωτά και ανάλογα με την προβλεπόμενη συμβατική διάρκειά τους, με έτος έναρξης λύσης των παλαιότερων συμβάσεων το 2015 και των πλέον πρόσφατων έως το 2019).

Αναφορικά τώρα με τις τιμές χονδρικής των πετρελαιοειδών προϊόντων και σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του Ν. 3054/2002: *«Οι τιμές των πετρελαιοειδών προϊόντων που διατίθενται στην εγχώρια αγορά διαμορφώνονται σε όλη την επικράτεια της χώρας ελεύθερα από τους ασκούντες την εμπορία των προϊόντων αυτών. Για λόγους προστασίας του ανταγωνισμού, οι κάτοχοι Άδειας Διύλισης και Άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων υποχρεούνται να γνωστοποιούν στον Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και τη Ρ.Α.Ε. τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται οι εργοστασιακές (ex factory) τιμές των πετρελαιοειδών προϊόντων. Την αυτή υποχρέωση έχουν και οι εταιρίες εμπορίας πετρελαιοειδών για τις πραγματικές (συμπεριλαμβανομένων τυχόν εκπτώσεων ή άλλων διακανονισμών) τιμές στις οποίες διαθέτουν τα πετρελαιοειδή προϊόντα στους πρατηριούχους ανά περιοχή. Όλα τα παραπάνω στοιχεία κοινοποιούνται υποχρεωτικά στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για λόγους άσκησης πετρελαϊκής πολιτικής. Αν η Ρ.Α.Ε., από την επεξεργασία των στοιχείων αυτών, καθώς και των στοιχείων που προκύπτουν από τις τιμοληψίες, που διεξάγει το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και από το Παρατηρητήριο Τιμών Υγρών Καυσίμων, διαπιστώνει εναρμονισμένες πρακτικές ή άλλες στρεβλώσεις του υγιούς ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 703/1977 (ΦΕΚ 278 Α')¹, όπως ισχύει, διαβιβάζει το ταχύτερο δυνατόν τα στοιχεία αυτά στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ρυθμίζονται ιδίως η διαδικασία γνωστοποίησης και κοινοποίησης των ανωτέρω στοιχείων, ο τρόπος επεξεργασίας τους, καθώς και κάθε σχετικό αναγκαίο για την εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων». Ως εκ τούτου, ενόψει της ως άνω διάταξης, οι τιμές των υγρών καυσίμων διαμορφώνονται ελεύθερα².*

Περαιτέρω, σε σχέση με τον τρόπο διαμόρφωσης των τιμών των υγρών καυσίμων, σημειώνεται ότι η τιμή διυλιστηρίου που είναι συνάρτηση της διεθνούς τιμής του πετρελαίου, οι φόροι, το κόστος μεταφοράς, το περιθώριο κέρδους εταιρίας εμπορίας και πρατηριούχου, η ύπαρξη αποθηκευτικών χώρων καυσίμων, η προσφορά και ζήτηση αποτελούν παράγοντες που κατατείνουν στη διαμόρφωση της λιανικής τιμής και, συνεπώς, δύναται να παρατηρείται διαφοροποίηση της λιανικής τιμής πρατηρίου μεταξύ διαφορετικών περιοχών, ακριβώς λόγω των διαφοροποιήσεων σε ορισμένους από τους ανωτέρω παράγοντες. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι το θέμα της επιβάρυνσης της τιμής των

¹ Έτσι αναφέρεται στη διάταξη, εντούτοις, ο νόμος αυτός έχει καταργηθεί με τον Ν. 3959/2011, ο οποίος είναι και ο ισχύων περί ανταγωνισμού νόμος.

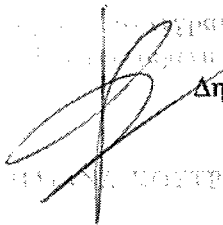
² Τα στοιχεία χονδρικής και λιανικής τιμής πώλησης των υγρών καυσίμων δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Παρατηρητηρίου Τιμών Υγρών Καυσίμων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (<http://www.fuelprices.gr>), από το οποίο ο κάθε πολίτης μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να ενημερωθεί για τις λιανικές τιμές πώλησης υγρών καυσίμων στα πρατήρια της χώρας, ενώ σε εβδομαδιαίο επίπεδο δημοσιεύονται συγκεντρωτικά στοιχεία με τις μέσες χρονικές και λιανικές τιμές πώλησης στη χώρα. Στα εν λόγω εβδομαδιαία δελτία γίνεται και συνοπτική αναφορά στον τρόπο διαμόρφωσης των τιμών.

καυσίμων με φόρους, που όπως γνωρίζετε, δεν είναι σε ποσοστό ευκαταφρόνητοι, εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής.

Σε κάθε περίπτωση, για το εν λόγω ζήτημα, σας παραπέμπουμε και σε διενεργηθείσα έρευνα της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή³. Η έρευνα διενεργήθηκε με βάση τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου τιμών Υγρών Καυσίμων για την απλή αμόλυβδη βενζίνη 95 οκτανίων και αφορά στο χρονικό διάστημα από τον Ιούλιο έως και το Δεκέμβριο 2015, αναφέρεται δε στην λιανική τιμή πώλησης. Η εν λόγω έρευνα συμπεραίνει μεταξύ άλλων ότι η μεταβολή των τιμών των διυλιστηρίων επηρεάζει κατά 30% περίπου την τελική τιμή πώλησης της βενζίνης στον καταναλωτή⁴, οι δε συνολικές επιβαρύνσεις ανέρχονται σε 0,93€ έως 0,98€ ανά λίτρο, γεγονός που κατ' ουσίαν θέτει ένα κατώτατο όριο στη λιανική τιμή πώλησης. Η σχετική έρευνα καταλήγει ότι δεν προκύπτουν ενδείξεις για φαινόμενα αισχροκέρδειας στο δίκτυο διακίνησης και εμπορίας της βενζίνης.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Δημήτριος Κυριτσάκης

³Βλ. το από 21.1.2016 Δελτίο Τύπου αυτής «Διευκρινίσεις για τα υγρά καύσιμα». Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <http://www.mindev.gov.gr>.

⁴ Όπως αναφέρεται στην έρευνα: «Κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, οι τιμές διυλιστηρίων αποτελούν κατά μέσο όρο το 27% των λιανικών τιμών πώλησης, οι σταθερές επιβαρύνσεις το 57%, οι μεταβλητές το 8,5%, ενώ τα έξοδα λειτουργίας και η κερδοφορία των εταιριών εμπορίας και των πρατηρίων το 7,5% κατά την εξεταζόμενη περίοδο». Περαιτέρω σημειώνεται ότι: «Τα στάδια διύλισης, διανομής και εμπορίας αναλαμβάνονται από επιχειρήσεις, η λειτουργία των οποίων ενέχει κόστη (μέρος των οποίων είναι και αυτά ανελαστικά) και λογικό περιθώριο κέρδους. Με άλλα λόγια ακόμα και αν, σε εντελώς υποθετικό πλαίσιο, οι διεθνείς τιμές πετρελαίου μηδενιστούν, η λιανική τιμή πώλησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι μηδενική».